

DECIZIA nr.459
din 16 septembrie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.8 alin.(1)
raportate la art.2 alin.(1) lit.c) teza întâi din Legea nr.554/2004 a contenciosului
administrativ

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Toni Greblă	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Mihaela Senia Costinescu	- magistrat-asistent șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.8 alin.(1) raportate la art.2 alin.(1) lit.c) teza întâi din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ, excepție ridicată de Președintele României și Administrația Prezidențială, prin Departamentul Constituțional-Legislativ în Dosarul nr.76522/2/2013 al Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, într-o cauză având ca obiect anularea unui act administrativ, respectiv decretul Președintelui de numire în funcție a unui judecător al Curții Constituționale. Excepția

de neconstituționalitate formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.697D/2014.

La apelul nominal, se prezintă partea Asociația Magistraților din România, prin reprezentant legal, avocat Corneliu Liviu Popescu, lipsind autorii excepției, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul avocatului prezent care invocă în fața Curții câteva chestiuni prealabile. În primul rând, în temeiul art.231 din Codul de procedură civilă, solicită Curții comunicarea transcrierii înregistrării ședinței de judecată.

Președintele Curții arată că sistemul audio-video de înregistrare a ședințelor publice desfășurate în fața Curții Constituționale se află în probe tehnice, ședința din 16 septembrie 2014 fiind prima în care se testează funcționalitatea dispozitivelor instalate. Așa fiind, în măsura în care înregistrările vor fi efectuate în condiții corespunzătoare, Curtea va pune la dispoziția părții transcrierea solicitată.

Avocatul prezent învederează Curții faptul că dosarul aflat pe rolul instanței constituționale nu cuprinde toate actele care formează conținutul dosarului de la instanța de fond, Curtea de Apel București, și, în special, sesizează lipsa cererii de chemare în judecată formulată de Asociația Magistraților din România, pe care o consideră relevantă pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate, solicitând, în consecință, completarea dosarului Curții Constituționale.

Cu privire la această cerere, reprezentatul Ministerului Public apreciază că este neîntemeiată, arătând că încheierea instanței de judecată care constituie actul de sesizare a Curții Constituționale este suficientă pentru stabilirea cadrului procesual în care se va judeca excepția de neconstituționalitate formulată.

Curtea Constituțională respinge cererea privind completarea dosarului aflat pe rolul său, constatând ca fiind suficiente și lămuritoare pentru soluționarea cauzei actele prezente în acest dosar.

Având cuvântul cu privire la excepția de neconstituționalitate, avocatul Asociației Magistraților din România susține inadmisibilitatea acestui incident procedural, întrucât din analiza criticilor formulate de autorii excepției rezultă că aceasta nu reprezintă o veritabilă excepție de neconstituționalitate, ci vizează aspecte privind interpretarea și aplicarea legii, monopol al instanțelor de judecată de drept comun.

Pe fond, excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece decretul Președintelui reprezintă un act administrativ (natură juridică stabilită atât de doctrină, cât și de jurisprudența Curții Constituționale – Decizia nr.399/2013), supus controlului de legalitate, nefiind cuprins în situațiile expres prevăzute de art.126 alin.(6) din Constituție, a actelor excluse de la un astfel de control.

În ceea ce privește pretinsa discriminare între judecătorii constituționali, respectiv între cei 6 judecători numiți de Camerele Parlamentului, pe de o parte, și cei 3 judecători numiți de Președintele României, pe de altă parte, avocatul Asociației Magistraților din România susține că, atâta timp cât hotărârile Senatului și Camerei Deputaților sunt cenzurabile de către Curtea Constituțională, prin excluderea decretului Președintelui de la controlul de legalitate, se realizează o situație net favorabilă, deci discriminatorie, judecătorilor numiți de Președinte, care dobândesc astfel un statut de supra-judecători. A accepta teza potrivit căreia decretele Președintelui nu pot fi cenzurate pe calea contenciosului administrativ înseamnă a tolera posibilitatea numirii în funcția de judecător al Curții Constituționale a unor persoane care nu îndeplinesc condițiile legale, împrejurare ce echivalează cu negarea principiului statului de drept, consacrat de art.1 alin.(4) din Constituție.

Președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate. Se arată că autorul urmărește modificarea legii ori statuarea pe cale jurisprudențială, printr-o decizie interpretativă, în sensul că decretele emise de Președintele României, în virtutea prerogativelor prevăzute de art.94 lit.c) din Constituție, sunt acte administrative

exceptate de la controlul instanței de contencios administrativ, împrejurare ce determină inadmisibilitatea excepției, în temeiul art.2 alin.(3) din Legea nr.47/1992.

Cu privire la natura juridică a decretului Președintelui României emis pentru numirea unui judecător la Curtea Constituțională, reprezentantul Ministerului Public arată că, în doctrina de specialitate s-a statuat că acesta este un act administrativ, adică o manifestare de voință cu caracter unilateral, făcută cu scopul de a aduce unele modificări în realitatea juridică existentă, în regim de putere publică. Natura juridică a unui act nu trebuie stabilită prin raportare la efectele actului sau la temeiul constituțional sau legal în baza căruia se emite, ci prin raportare la elementele sale de fond și de formă și la autoritatea de la care emană. Pentru aceste motive, decretele Președintelui sunt supuse controlului de legalitate exercitat de instanțele de contencios administrativ, cu excepția celor care privesc raporturile constituționale dintre Președinte, pe de o parte, și Guvern și Parlament, pe de altă parte. De altfel, doctrina a realizat o delimitare în funcție de regimul juridic al decretelor prezidențiale în sensul că acele decrete care sunt contrasemnate de către prim-ministru, în temeiul art.100 alin.(2) din Constituție, intră în sfera excepțiilor prevăzute de art.5 alin.(1) din Legea nr.554/2004, fiind vorba despre acte emise în raporturile cu Parlamentul.

Așadar, decretul Președintelui emis pentru numirea unui judecător la Curtea Constituțională poate fi supus controlului de legalitate al instanței de contencios administrativ, deoarece nu privește raporturile cu Parlamentul, nu reprezintă un act de putere politică, un act de guvernământ, nu este un act de comandament cu caracter militar, ci reprezintă o modalitate de aplicare a atribuțiilor Președintelui României în legătură cu alte autorități publice, motiv pentru care reprezentantul Ministerului public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

În continuare, Președintele Curții Constituționale adresează avocatului Asociației Magistraților din România întrebarea dacă, din perspectiva criticilor formulate de autorul excepției de neconstituționalitate, există vreo diferență între condițiile,

prevăzute de Constituție și de lege, pe care judecătorul constituțional trebuie să le îndeplinească pentru a fi numit în funcție.

Avocatul prezent susține că are cunoștință de jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia există o delimitare, sub aspectul întinderii controlului actului de numire, între categoria criteriilor obiective și cea a criteriilor subiective pe care persoana care candidează pentru o funcție publică numită trebuie să le îndeplinească, însă nu împărtășește o atare orientare. În măsura în care Constituția prevede cele trei condiții de numire în funcție, toate, în mod egal, trebuie să facă obiectul cenzurii instanței. Pe de altă parte, arată că, din punctul său de vedere, condițiile de numire stabilesc un anumit standard sub care autoritatea publică decidentă nu poate coborî, fiind obligată să verifice criteriile la un nivel minimal, iar, dacă acestea sunt îndeplinite, are deplină libertate de a numi persoana aleasă în funcția de demnitate publică.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 24 iunie 2014, pronunțată în Dosarul nr.76522/2/2013, **Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.8 alin.(1) raportate la art.2 alin.(1) lit.c) teza întâi din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ**, excepție ridicată de Președintele României și Administrația Prezidențială, prin Departamentul Constituțional-Legislativ într-o cauză având ca obiect anularea unui act administrativ, respectiv decretul Președintelui de numire în funcție a unui judecător.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii apreciază că dispozițiile art. 8 alin. (1) raportat la art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004 sunt neconstituționale în măsura în care se interpretează în sensul că ar fi incluse în sfera contenciosului administrativ decretele Președintelui României prin care acesta își

exercită competențele constituționale de numire a unui judecător la Curtea Constituțională. Decretele Președintelui emise în exercitarea atribuției constituționale prevăzute de art.142 din Constituție, nu sunt simple acte administrative susceptibile de control pe calea contenciosului administrativ, ci sunt acte juridice complexe ce exprimă raporturi de natură constituțională între Președintele României, pe de o parte și Parlament, pe de altă parte, și în consecință potrivit art. 1 alin. (4) din Constituție, nu sunt censurabile de către instanțele judecătorești pe calea contenciosului administrativ. De altfel, prin Decizia nr. 946 din 30 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 782 din 19 noiembrie 2007, Curtea Constituțională a reținut că dispozițiile art. 126 alin. (6) din Constituție „se limitează numai la reglementarea constituțională a garantării controlului judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice pe calea contenciosului administrativ, de la care fac excepție în mod absolut numai două categorii de acte, cele de comandament cu caracter militar și cele care privesc raporturile cu Parlamentul, care prin natura lor nu sunt supuse sub nicio formă controlului judecătoresc”.

Autorii excepției susțin că Președintele României exercită atât atribuții constituționale, cât și atribuții legale. În privința celor constituționale, jurisprudența Curții Constituționale a recunoscut că, în exercitarea prerogativelor sale, Președintele României se bucură în unele cazuri de putere discreționară, iar în altele de o largă putere de apreciere cu privire la îndeplinirea unor standarde legale. Așa fiind, principiul supremației Constituției, proclamat prin art.1 alin.(5) din Legea fundamentală, interzice ca instanțele de judecată să se poată pronunța asupra unei atribuții constituționale ce implică analiza exclusivă a emitentului actului de numire. Or, emiterea decretului Președintelui României s-a realizat cu respectarea dispozițiilor cuprinse în Constituție - Titlul V „*Curtea Constituțională*”, respectiv art.142 alin.(3) potrivit căruia: „*Trei judecătorii sunt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei de Președintele României*”.

În ceea ce privește funcția de judecător al Curții Constituționale, autorii excepției de neconstituționalitate arată că Legea fundamentală stabilește că numirea se realizează de către autoritatea legislativă și cea executivă - Camera Deputaților și Senatul, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte. Curtea se reînnoiește periodic și parțial, cu o treime dintre judecători din 3 în 3 ani, fiecare autoritate competentă desemnând câte un judecător. Astfel, șase judecători sunt desemnați de către cele două Camere ale Parlamentului, prin hotărâri ale plenului Camerei Deputaților și ale plenului Senatului, iar trei de către Președintele României, prin decrete prezidențiale. Condițiile ce trebuie să fie îndeplinite sunt cuprinse în art.143 din Constituție și reluate în art.61 alin.(3) din Legea nr. 47/1992, respectiv „*Judecătorii Curții Constituționale trebuie să aibă pregătire juridică superioară, înalta competență profesională și o vechime de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior.*” Chiar dacă Legea nr. 47/1992 nu prevede o procedură de urmat în cazul numirii judecătorilor constituționali de către Președintele României, este evident că verificarea îndeplinirii celor trei condiții prevăzute de art. 143 din Constituție este atributul exclusiv al Președintelui României, care își asumă și răspunderea politică, în fața corpului electoral, pentru numirea realizată.

Pe de altă parte, dacă s-ar considera că decretul Președintelui poate fi supus controlului judecătoresc pe calea contenciosului administrativ, ar însemna că există o diferență de regim juridic al actelor prin care se realizează numirea judecătorilor constituționali. Astfel, în opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, nu există niciun fundament constituțional în baza căruia decretele Președintelui României emise în temeiul dispozițiilor art. 142 din Constituție să fie supuse controlului judecătoresc, câtă vreme hotărârile Camerei Deputaților și Senatului, emise în temeiul aceluiași dispoziții constituționale, sunt cenzurate de către însăși Curtea Constituțională. Or, atunci când este vorba de instituții fundamentale, de rang constituțional, protecția constituțională oferită acestora trebuie să fie unitară. În raport de rolul Curții în ansamblul instituțiilor fundamentale ale statului este firesc ca Plenul Curții să fie

singura autoritate îndreptăţită să analizeze şi să constate situaţiile care pot afecta acest mandat, cenzurând astfel actele emise cu nesocotirea competenţelor constituţionale. *De lege lata*, actul de numire este supus unui tratament juridic diferit, în sensul că ar putea fi cenzurat pe calea contenciosului administrativ doar decretul Preşedintelui României, în timp ce hotărârile Camerei Deputaţilor şi Senatului pot fi cenzurate doar de către Curtea Constituţională. De aceea se apreciază că expresia „*act emis în executarea legii*” nu ar trebui să vizeze şi cazurile în care se numeşte un judecător al Curţii Constituţionale prin decret prezidenţial.

Pe cale de consecinţă, textele legale criticate creează un tratament juridic discriminatoriu între persoane aflate în aceeaşi situaţie juridică - judecători ai Curţii Constituţionale -, întrucât nu exclude posibilitatea ca actul de numire a unui judecător al Curţii Constituţionale prin decret prezidenţial să fie cenzurat, sub aspectul îndeplinirii celor trei condiţii de numire de către instanţa de contencios administrativ. Aşadar, în opinia autorilor excepţiei de neconstituţionalitate, textul de lege criticat este constituţional în măsura în care exclude posibilitatea promovării în contencios administrativ a unei acţiuni în anularea decretului Preşedintelui României, mai ales în condiţiile în care persoana numită satisface cele două exigenţe obiective, respectiv are studii superioare şi o vechime în activitate juridică de cel puţin 18 ani.

Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal apreciază excepţia de neconstituţionalitate ca fiind neîntemeiată.

Potrivit art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate preşedinţilor celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului şi Avocatului Poporului, pentru a-şi exprima punctele de vedere asupra excepţiei de neconstituţionalitate.

Preşedinţii celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul şi Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepţiei de neconstituţionalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul raportor, susținerile avocatului prezent, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă prevederile art.2 alin.(1) lit.c) teza întâi și art.8 alin.(1) din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din data de 7 decembrie 2004, care au următorul conținut:

- Art. 2 alin.(1) lit.c) teza întâi: *„În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:*

c) act administrativ - actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice; sunt asimilate actelor administrative, în sensul prezentei legi, și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice; prin legi speciale pot fi prevăzute și alte categorii de contracte administrative supuse competenței instanțelor de contencios administrativ”;

- Art.8 alin.(1): *„Persoana vătămată într-un drept recunoscut de lege sau într-un interes legitim printr-un act administrativ unilateral, nemulțumită de răspunsul primit la plângerea prealabilă sau care nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. h), poate sesiza instanța de contencios administrativ competentă, pentru a solicita anularea în tot sau în parte a actului, repararea pagubei cauzate și, eventual, reparații pentru daune morale. De asemenea, se poate adresa instanței de contencios administrativ și cel care se consideră vătămat într-un drept sau interes*

legitim al său prin nesoluționarea în termen sau prin refuzul nejustificat de soluționare a unei cereri, precum și prin refuzul de efectuare a unei anumite operațiuni administrative necesare pentru exercitarea sau protejarea dreptului sau interesului legitim.”

În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art.1 alin.(4) și (5) care consacră principiile separației puterilor în stat și al respectării obligatorii a Constituției și a legilor și în art.16 privitor la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele considerente:

La data de 25 martie 2013, în temeiul prevederilor art.94 lit.c), ale art.100 alin.(1) și ale art.142 alin.(2) și (3) din Constituție, precum și ale art.5 alin.(2) și ale art.69 alin.(1) și (2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Președintele României emite Decretul nr.326/2013 privind numirea unui judecător la Curtea Constituțională, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.159 din 25 martie 2013, care prevede în articolul unic că „*Domnul Daniel Marius Morar se numește în funcția de judecător la Curtea Constituțională pentru un mandat de 9 ani, începând cu data de 9 iunie 2013.*”

La data de 21 noiembrie 2013, Asociația Magistraților din România formulează o acțiune în contencios administrativ împotriva Președintelui României și a Administrației Prezidențiale prin care solicită anularea actului administrativ – Decretul Președintelui nr.326/2013, motivând neîntreținerea condiției referitoare la înalta competență profesională a domnului Daniel Marius Morar. Acțiunea este înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, formând obiectul Dosarului nr. 6522/2/2013.

La data de 24 iunie 2014, după ce introduce în cauză în calitate de intervenient – beneficiar al actului contestat - pe domnul Daniel Marius Morar, instanța dispune sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.8

alin.(1) raportate la art.2 alin.(1) lit.c) teza întâi din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ, excepție invocată de Președintele României și Administrația Prezidențială, prin Departamentul Constituțional-Legislativ, și stabilește termen pentru continuarea judecării la data de 23 septembrie 2014.

Actele juridice ale Președintelui României, adoptate în exercitarea atribuțiilor mandatului constituțional, sunt decretele prezidențiale. Aceste acte sunt manifestări unilaterale de voință, realizate în scopul de a produce efecte juridice și pot avea caracter individual sau normativ. Dispozițiile constituționale prevăd, sub sancțiunea inexistenței actului, publicarea decretului în Monitorul Oficial al României, dată de la care acesta intră în vigoare. Toate decretele au caracter executoriu, fiind general obligatorii, autoritățile statului cărora le sunt destinate fiind însărcinate cu aducerea la îndeplinire a celor statuate în cuprinsul actului. Potrivit dispozițiilor art.100 alin.(2) din Constituție, unele decrete ale Președintelui se contrasemnează de prim-ministru.

Acestor acte juridice le sunt aplicabile dispozițiile art.126 alin.(6) din Constituție, potrivit cărora: „Controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar. Instanțele de contencios administrativ sunt competente să soluționeze cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe sau, după caz, prin dispoziții din ordonanțe declarate neconstituționale.” Așa fiind, în măsura în care, prin obiectul de reglementare, decretele Președintelui nu se circumscriu sferei actelor exceptate, ele pot fi atacate în contencios administrativ, potrivit dispozițiilor Legii nr.554/2004.

Potrivit dispozițiilor constituționale ale art.142 coroborate cu cele ale art.143, numirea în funcția de judecător al Curții Constituționale este condiționată de îndeplinirea a trei condiții cumulative:

- pregătire juridică superioară;
- cel puțin 18 ani vechime în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior;

- înaltă competență profesională.

Legiuitorul ordinar a reglementat procedura de numire a judecătorilor constituționali, detaliind în cuprinsul art.5 al Legii nr.47/1992 cazul numirilor făcute de Parlament. Astfel, depunerea candidaturilor la fiecare Cameră, implică depunerea unui *curriculum vitae* și a actelor doveditoare privind îndeplinirea cumulativă a condițiilor stipulate de Constituție. Candidații sunt audiați de comisiile juridice ale fiecărei Camere și, ulterior, de plenul Camerei care face numirea. Camera Deputaților și Senatul, în ședințe separate, numesc, cu votul majorității membrilor lor, la propunerea Biroului permanent și pe baza recomandării Comisiei juridice, în calitate de judecător, persoana care a întrunit numărul cel mai mare de voturi. Numirea se face în temeiul prevederilor art. 142 și 143 din Constituția României, precum și ale art. 5 și 68 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, prin Hotărâre a Camerei Deputaților, respectiv a Senatului. Ultima etapă a procedurii de numire o reprezintă depunerea jurământului în fața Președintelui României și a președinților celor două Camere ale Parlamentului, moment care marchează începerea mandatului de judecător.

În cazul numirii judecătorilor constituționali de către Președintele României, Legea nr. 47/1992 nu prevede etapele procedurale pe care le implică numirea în funcția de demnitate publică, însă este evident că verificarea îndeplinirii celor trei condiții prevăzute de art.143 din Constituție este atributul exclusiv al Președintelui României. Decretul privind numirea unui judecător la Curtea Constituțională se emite în temeiul prevederilor art.94 lit.c), ale art.100 alin.(1) și ale art.142 alin.(2) și (3) din Constituție, precum și ale art.5 alin.(2) și ale art.69 alin.(1) și (2) din Legea nr.47/1992.

În ceea ce privește critica potrivit căreia textele legale criticate creează un tratament juridic discriminatoriu între persoane aflate în aceeași situație juridică - judecători ai Curții Constituționale -, întrucât decretul Președintelui României poate fi cenzurat pe calea contenciosului administrativ de către instanțele de drept comun, în timp ce hotărârile Camerei Deputaților și Senatului pot fi cenzurate de către Curtea Constituțională, apreciem că o atare obiecție este neîntemeiată. Tratamentul procesual

diferit sub aspectul instanței competente să efectueze controlul actului de numire în funcția de judecător constituțional este justificat în mod obiectiv și rezonabil de natura juridică diferită a actelor juridice supuse controlului. Astfel, decretul Președintelui, așa cum s-a arătat în prealabil, reprezintă un act administrativ căruia îi este aplicabil regimul juridic corespunzător, consacrat la nivel constituțional (art.126 alin.(6)) și legal (Legea nr.554/2001). Hotărârile Parlamentului constituie acte juridice ale forului legislativ, supuse regimului juridic reglementat prin Constituție (art.67), regulamentele celor două Camere ale Parlamentului și Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale (art.27 și 28). Prin urmare, atât natura juridică diferită, cât și dispozițiile constituționale însele disting între cele două categorii de acte juridice, astfel că instanța constituțională nu poate reține incompatibilitatea dispozițiilor art. 8 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004 cu principiul egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat de art.16 din Constituție.

Sub aspectul verificării condițiilor constituționale și legale pe care persoana numită în funcția de judecător constituțional trebuie să le întrunească, dacă în privința primelor două condiții (pregătire juridică superioară și vechimea de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior), verificarea are la bază date concrete, obiective, susceptibile a fi supuse unui control judecătoresc al instanțelor de drept comun sau al Curții Constituționale, în ceea ce privește cea de-a treia condiție (înalta competență profesională), aceasta implică evaluarea și decizia exclusivă a autorităților abilitate de Constituție să facă numirea, în temeiul unor aprecieri proprii. Astfel, marja de apreciere a Președintelui României, a Senatului și a Camerei Deputaților în exercitarea atribuției de a numi judecătorii constituționali nu este limitată la verificarea aspectelor de legalitate pe care le presupune îndeplinirea condițiilor obiective, cuantificabile (legea stabilind în ceea ce privește rangul studiilor și al vechimii juridice nivelul minimal al condițiilor pe care persoana numită trebuie să le respecte), ci vizează și aspecte de oportunitate, autoritățile competente având libertate

absolută, în acest caz, de a alege o anumită persoană apreciată a întruni condiția „înaltei competențe profesionale”.

Potrivit dispozițiilor constituționale cuprinse în art.142 și art.143, judecătorii Curții Constituționale sunt numiți de Camera Deputaților, de Senat și de Președintele României. Reținem că stipularea în Constituție a procedurii de desemnare a judecătorilor constituționali constituie o garanție a independenței acestora și a exercitării cu imparțialitate a atribuțiilor ce le revin conform Legii fundamentale. Totodată, Curtea observă că această funcție este una dintre cele cu cel mai înalt rang în cadrul autorităților statului, rolul său fundamental derivând din competențele care revin Curții Constituționale, unica autoritate de jurisdicție constituțională în România, menită să garanteze supremația Constituției.

Dezvoltând normele constituționale, dispozițiile Legii nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale prevăd procedura de numire de către Parlament a judecătorilor constituționali, respectiv numirea persoanelor care au întrunit votul majorității membrilor fiecărei Camere, la propunerea Birourilor permanente și pe baza recomandării Comisiilor juridice. O atare reglementare este necesară în considerarea specificului activității unei Camere a Parlamentului, acela de a adopta o decizie colectivă, luată cu majoritatea voturilor, după o dezbatere publică, pe baza unei proceduri stabilite de lege. Potrivit poziției preeminente a Parlamentului în sistemul autorităților publice ale României, el exercită prerogative de cea mai mare însemnătate pentru activitatea de stat, fiind, în întregul său, expresia suveranității naționale rezultată din alegerile parlamentare. Între aceste prerogative, alături de cea privitoare la adoptarea legilor, este și activitatea de numire în funcțiile de demnitate publică. Desigur, Parlamentul nu poate desfășura, în plenul său, a atare activitate fără a beneficia de suportul informațional necesar pentru a-și formula o opinie corectă asupra persoanelor care urmează a fi desemnate pentru exercitarea atribuțiilor pe care funcția de demnitate publică o implică. Rolul comisiilor juridice în procedura de numire a judecătorilor constituționali este tocmai acela de a culege și a oferi acele date necesare

plenului fiecărei Camere spre a-și fonda, în mod optim, luarea unei decizii. Astfel, pe baza *curriculum-ului vitae* depus de candidat și a audierii acestuia, comisia întocmește un raport prin care prezintă plenului Camerei toate informațiile cu privire la profilul candidatului: cariera profesională, probitatea morală, experiența în domeniul juridic sau calitățile individuale, elemente ce se circumscriu noțiunii de „*înaltă competență profesională*”.

În ceea ce privește desemnarea judecătorilor constituționali de către Președintele României - autoritate fundamentală în cadrul democrației constituționale, legitimată prin votul liber exprimat al cetățenilor români -, autoritatea decizională este una individuală, iar nu colectivă ca în cazul Parlamentului. Deși legea nu prevede în mod expres o procedură și în acest caz, apare cu evidență că elemente specifice procedurii parlamentare sunt pe deplin aplicabile: prezentarea unui *curriculum vitae* al candidaților, solicitarea de informații concludente cu privire la profilul profesional, eventuale audieri ale persoanelor candidate etc.

În ambele ipoteze, decizia de numire în funcția de demnitate publică aparține în exclusivitate titularilor prevăzuți de Constituție și implică o apreciere subiectivă, întemeiată pe informațiile care sunt evaluate în mod personal, de către fiecare deputat sau senator, prin acordarea votului în cadrul deciziei colective a fiecărei Camere a Parlamentului, respectiv de către Președintele României, care manifestă o opțiune personală, în cadrul unei decizii individuale. Odată adoptate aceste decizii, opțiunea fiecărui for decident este asumată în plan instituțional și politic, răspunderea pentru alegerea realizată fiind circumscrișă acestui cadru.

O interpretare contrară ar însemna că, analizând condiția subiectivă a „înaltei competențe profesionale”, instanțele judecătorești, investite cu exercitarea controlului de legalitate a decretului Președintelui, sau Curtea Constituțională, investită cu controlul de constituționalitate al hotărârilor Parlamentului, s-ar substitui prerogativelor constituționale ale Președintelui României, Senatului sau Camerei Deputaților, după caz, în ceea ce privește numirea unor persoane în funcțiile de demnitate publică, decizia

acestor autorități putând fi invalidată în urma efectuării unui control fundamentat pe aprecieri în egală măsură subiective, de către un for judiciar care ar pronunța o hotărâre judecătorească întemeiată pe standarde relative, variabile și echivoce, ceea ce este în evidentă contradicție cu prevederile legale.

Mai mult, a accepta o atare teză echivalează cu negarea atribuțiilor constituționale proprii ale celor două Camere ale Parlamentului, respectiv a Președintelui României, care ar deveni atribuții comune/partajate cu Curtea Constituțională, respectiv instanțele judecătorești, ceea ce contravine prevederilor art.1 alin.(4) din Constituție referitoare la principiul separației puterilor în stat, precum și dispozițiilor art.1 alin.(5) care consacră principiul supremației Constituției. Prin urmare, în ceea ce privește îndeplinirea condiției înaltei competențe profesionale, nici instanțele judecătorești și nici Curtea Constituțională nu au vreo competență de control și cenzură.

Sub acest aspect, este relevantă jurisprudența Curții Constituționale a României, care prin Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 14/2014 privind numirea președintelui și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 376 din 21 mai 2014, la paragrafele 19 și 20, a statuat următoarele: „În prezenta cauză, sesizarea de neconstituționalitate are ca obiect Hotărârea Parlamentului României nr. 14/2014 privind numirea președintelui și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară. [...] se invocă încălcarea unor dispoziții exprese ale legii, ce reglementează o condiție cu caracter obiectiv, obligatoriu a fi îndeplinită pentru numirea ca membru al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară. Este vorba despre dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. a²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora: „Membrii Consiliului A.S.F. trebuie să îndeplinească următoarele condiții: [...] să aibă o

experiență profesională în domeniul financiar, al instituțiilor de credit și/sau al instituțiilor financiare nebancare, de minimum 9 ani de la data absolvirii studiilor prevăzute la lit. a¹).”

Curtea constată în acest sens că, reglementând condițiile pe care trebuie să le îndeplinească membrii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 se referă la experiența profesională în două texte distincte, după cum urmează: la lit. a) a alin. (1) al art. 9, stabilind că membrii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară trebuie să aibă „pregătire profesională și o experiență profesională corespunzătoare în domenii în care A.S.F. are competențe”, și, respectiv, la lit. a²) a aceluiași articol, stabilind că aceștia trebuie să aibă „o experiență profesională în domeniul financiar, al instituțiilor de credit și/sau al instituțiilor financiare nebancare, de minimum 9 ani de la data absolvirii studiilor prevăzute la lit. a1).” Dacă noțiunea de "corespunzătoare" care circumstanțiază pregătirea și experiența profesională în cuprinsul art. 9 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului 93/2012 semnifică o evaluare și apreciere ce revin exclusiv Parlamentului, în calitate de autoritate ce realizează numirea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, și nicidecum instanței de contencios constituțional, durata care circumstanțiază experiența profesională, reglementată prin dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. a²), semnifică o condiție cu caracter obiectiv - vechimea în domeniile de referință, verificabilă pe bază de documente de către orice persoană interesată.”

În același sens este și Decizia nr.389 din 2 iulie 2014 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 26/2014 privind numirea prim-vicepreședintelui, membru executiv, și a unui membru neexecutiv ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.534 din 17 iulie 2014.

De asemenea, jurisprudența în materie de drept constituțional comparat, respectiv Hotărârea Curții Constituționale a Moldovei nr.8 din 20 mai 2013 pentru controlul

constituționalității unor hotărâri ale Parlamentului referitoare la numirea și revocarea Procurorului General, care a statuat, că: „72. În partea ce ține de argumentele referitoare la necorespunderea persoanei cerințelor legale privind experiența necesară, Curtea reține că faptul dacă aceasta corespunde sau nu cerințelor legale nu poate fi apreciat de Curte ca o problemă de drept susceptibilă controlului constituționalității. Această problemă comportă caracter de oportunitate și poate fi supusă interpretării de către organul legislativ suprem, dar nu de către organul de jurisdicție constituțională. Fiind circumstanțe de fapt, acestea nu pot fi analizate de Curte.”

Luând în considerare argumentele reținute de cele două instanțe constituționale învestite cu efectuarea unui control de constituționalitate a unor acte de numire în funcții de demnitate publică, apreciem că raționamentul juridic pe care s-au întemeiat aceste hotărâri, respectiv consacrarea caracterului dihotomic al condițiilor legale pe care persoana numită trebuie să le îndeplinească, condiții obiective și condiții subiective, cu consecința admisibilității unui control efectuat de instanța constituțională exclusiv în ceea ce privește condițiile obiective, este pe deplin aplicabil și în prezenta speță, premisele fiind similare.

Mutatis mutandis, instanțele judecătorești nu pot analiza și cenzura opțiunea Președintelui României prin cercetarea motivelor pentru care acesta dispune de prerogativa sa de a numi un judecător la Curtea Constituțională cu privire la o persoană apreciată a întruni cerința înaltei competențe profesionale, în condițiile stabilite de Constituția României, ci pot doar să verifice și să decidă în legătură cu îndeplinirea condițiilor obiective prevăzute de lege.

Prin urmare, Curtea constată că dispozițiile art. 8 alin. (1) raportat la art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004 sunt constituționale în măsura în care se interpretează în sensul că decretele Președintelui privind numirea judecătorilor la Curtea Constituțională sunt excluse din sfera controlului judecătoresc sub aspectul verificării îndeplinirii condiției „înaltei competențe profesionale”.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Președintele României și Administrația Prezidențială, prin Departamentul Constituțional-Legislativ în Dosarul nr.76522/2/2013 al Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, și constată că dispozițiile art.8 alin.(1) raportate la art.2 alin.(1) lit.c) teza întâi din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ sunt constituționale în măsura în care se interpretează în sensul că decretele Președintelui privind numirea judecătorilor la Curtea Constituțională sunt excluse din sfera controlului judecătoresc sub aspectul verificării îndeplinirii condiției „*înaltei competențe profesionale*”.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 septembrie 2014.